

občudovanja, ki vodi k servilnemu precenjevanju in posnemanju, marveč kolikor mogoče prodirno, zrelo in kritično presojojóče. Ljudje, ki bi le pod urednikovimi smernicami pisali o teh pojavih, ne bi smeli samo nesamostojno prepisovati raznih tujih podatkov, marveč močno osebno, z našega lastnega vidika predelati in premisliti, kar je premisleka vredno. Le na ta način se mi zdi, bi si zaslužil Zvon sloves dobro urejevanje, sodobne, na evropski višini stoječe revije.

LUČ NA STOPNICAH

LUDVIK MRZEL

To ni dobro, da človek prehodi toliko sveta — kamorkoli pride, povsod malo umre. Pa kaj hočemo, zelo mnogo prostora je in zelo mnogo ljudi, ki nas želijo — nič drugega ni, kakor da lepo vdano gremo.

Vsak večer gorijo luči po cestah in trgih, po vežah in stopnicah, pod oboki pivnic in na mizah študentov. (Da tistega malo, kar še ljudem v srcih gori, niti zraven ne štejem.) In vse te luči gorijo najbrž samo zato, da bi prišel kdo iz teme, da bi stopil v njihov beli stožec, da bi storil dva, tri korake in bi njegova dolga, smešno v dvoje prelomljena senca zaplapolala na zidu, potem pa — no, potem bi lahko šel tudi dalje, saj vemo, kako je, vsakdo mora še kam. Saj je že to precej, da je kdo vsaj mimo prišel.

In res, vsi pridejo vsak večer: delavci iz tovarne; otroci, ki so jih poslali po vina in nazaj grede na svojih dlaneh preštevajo drobiž, pa jim kak majhen novc pade v blato, da ga potem ne najdejo več — jutri ga bo pa našel kdo drug, si mislijo in jočejo; študentje in gospodične iz pisarn, ki so se jim izpolnile vse želje in jim ena sama še na srcu gori: da bi ne bilo teh luči ob cestah, saj ne gredo tako daleč, do tja jim bo že njihova ljubezen mogla posvetiti. Ah da, bolj dobre stvari pa skoraj ni, kakor je, biti taka-le luč na ovinku in tiho sijati na vse.

Luč na hotelskih stopnicah pa skoraj vso noč do jutra gori zaman. Do polnoči tupatam že še pride kdo, vsaj kaki oprezni, drsajoči koraki se morda za hip zganejo v gornjem nadstropju, sobarice se morda srečajo in si čez dve, tri stopnice narahlo naročijo še kako majhno stvar, potem pa je vse do jutra tišina in mir. Luč na stopnicah gori, pa ničesar ni, na kar bi sijala, samo v kotu, zraven pljuvalnika morda še leži ogorek cigarete, ki ga je nekdo še o mraku vrgel tja. No, morda je še kaj malega tu pa tam, morda se

na stenah malo še pozna odmev besed, ki so jih zvečer gostje klicali vratarju, morda se je misel koga od daleč doteknila kake stvari tu — toda vsega je tako malo, na tako malo skoraj ni vredno sijati.

Pa to bi se še vse dalo prenesti — samo da bi ljudje zjutraj ne mudili tako dolgo, da bi prišli, še preden se siva svetloba prvega dne razlije skozi okna in bi jo utrnili — zakaj bolj težke stvari pa resda ni, kakor je, biti žarnica in sijati, ko je že zdavnaj dan.

VRNITEV

LUDVIK MRZEL

No, pa pojdem malo stran, saj na koncu je skoraj vse eno. Zelo dolgo sem že tod in sčasoma so mi vse stvari postale hladne, kar nekam zaklenile so se pred menoj. Marsikdaj sem že mislil, da bi šel, pa si nikoli nisem upal. Ne, sem si mislil, saj me niso mogle čisto pozabiti, samo trudne so morda malo zadremale, samo malo so priprle oči — svet je kakor dobra misel, ki se včasih spozabi za hip in zadremlje. Bogve, če se ne bi zdramile, ko bi bil že daleč, in bi bile žalostne za menoj. Ne, ne, sem si mislil, samo prelahkomiselno ne hodimo stran, ne puščajmo nikogar presamega, bogve, kaj se lahko pripeti. Saj ni treba, da je med nami kdovekaj, samo vsaj nekdo naj bo pri nas, naj sedi tam, si podpira glavo in si misli karkoli, samo pri nas naj bo — človek je že tak, resnične stvari ga nikoli ne zadovoljijo, marsikaj lahko doseže in ima, zraven pa mu bo še zmirom treba kake majhne svetle iluzije. — Na koncu pa nisem vzdržal več. Ne, sem rekel in sem vstal, meni ni do ničesar nič, jaz lahko grem.

Saj prav za prav nisem odtod. Preveč je žalosti po teh ulicah in trgih. Trotoarji so kakor obale daljnih morij, na katerih sem se pomudil le kratek hip. Hiše so kakor ljudje, ki sem jim vso bedo svojega srca izjokal v naročje in zdaj sem pred njimi ves razrazgaljen in osramočen. To ni prav, da dajo ljudem, da so tako daleč žalostni, nekega lepega dne ne bodo mogli več jokati in se pojdejo bit.

Vsakdo je od nekod, vsakdo se ima kam vrniti. Noben človek na katerikoli cesti sveta ni čisto izgubljen.

Grem skozi noč in nesem s seboj svoje reči, pred mano svet, nad mano zvezdnato nebo. Majhen sem, si mislim, skoraj premajhen sem.

Toda tako mora biti. V srcih ljudi je zelo malo prostora še, zelo majhni moramo biti, da pridemo vanja.

In kam naj bi človek pod milim nebom šel drugam?